

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

Затверджено рішенням
вченої ради
економічного факультету
прот. № 1 від 30.08.2021 р

Рекомендовано на
засіданні кафедри
Управління державними і
корпоративного
фінансами
прот.№ 1 від 27.08.2021 п.

ЦІНОУТВОРЕННЯ СИЛАБУС

2021/2022 навч. рр.

Галузь знань	– 07 «Управління і адміністрування»
Спеціальність	– 072 «Фінанси, банківська справа і страхування»
Освітні програми	– «Управління фінансами, банківська справа і страхування» «Управління фінансами та трейдинг на світових фінансових ринках»
Освітній рівень	– перший (бакалавр)

Спікери курсу:

Тройнікова Олена Миколаївна (канд. економ. наук, доцент)

Контакти: 38 (057) 730-10-94, e-mail: troinikovae@kart.edu.ua

Єрмоленко Олексій Анатолійович(канд. економ. наук, доцент),

Контакти:+38 (057) 730-10-94, e-mail: yermolenko@kart.edu.ua

Машошина Тетяна Вікторівна (канд.економ. наук, доцент)

Контакти:38 (057) 730-10-94,e-mail: mashoshina@kart.edu.ua

Час та аудиторія проведення занять: згідно розкладу – <http://rasp.kart.edu.ua/>

Веб сторінка курсу: <http://do.kart.edu.ua/>

Додаткові інформаційні матеріали: <http://lib.kart.edu.ua>

Сучасний рівень потребує від майбутнього фахівця знань розуміння економічних категорій, законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем саме тому курс ціноутворення є актуальним та необхідним так як є ланцюгом поєднання внутрішніх процесів окремого підприємства з суспільними.

Процеси відбуваються згідно з економічними законами. Ці закони відображають пристосування виробництва і пропозиції по обсягу й структурі до сукупного попиту. Наслідком їх взаємодії є рівноважна ціна. Для дослідження об'єкту або процесу що відображає й відтворює в більше простому, зменшеному виді його структуру застосовуються моделі. Процес ціноутворення не є виключенням. Дослідження ринкової рівноваги здійснюється як раз за допомогою такої моделі – «павутиної». Вивчення ціноутворення, як і вивчення будь-якої дисципліни або досягнення певних результатів у будь-якому науковому пізнанні відбувається за допомогою методів що являють собою систему правил і прийомів підходу до вивчення економічних явищ і закономірностей. При подальшому вивченні процесу ціноутворення на етапі розглядання ринкових структур застосовується система методів ціноутворення яка включає: методи визначення цін на підставі витрат виробництва; визначення цін з орієнтацією на ціннісну значущість товару; визначення цін на основі перебування рівноваги між витратами виробництва і станом ринку; параметричні методи.

Процес ціноутворення на залізничні перевезення та додаткові послуги, що їх супроводжують має свої особливості. Етапи формування ціни на перевезення вантажів та пасажирські перевезення суттєво розрізняються, що і є дослідженням окремих тем курсу.

Завершенням курсу є вивчення інструмента за допомогою якого досягається та або інша ціль в ціноутворенні. Цім інструментом є цінова стратегія.

Курс «Ціноутворення» дозволяє повніше зрозуміти принципи, сучасного ринкового функціонування не тільки окремих підприємств але й галузі в цілому.

Курс має на меті сформувати та розвинути наступні компетентності студентів:

Заплановані загальні компетентності (ЗК), спеціальні (фахові) компетентності (СК), результатами навчання (ПР):

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК03. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

- ЗК05. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел
- СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку системи ціноутворення за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.
- СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних підходів до ціноутворення.
- СК03. Здатність до діагностики стану ціноутворення (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).
- СК04. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач ціноутворення.
- СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.
- СК06. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері ціноутворення.
- СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення в сфері ціноутворення.
- СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.
- ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.
- ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування систем ціноутворення.
- ПР04. Знати механізм ціноутворення в сфері державних фінансів, у т.ч. фінансів суб'єктів господарювання.
- ПР05. Володіти методичним інструментарієм ціноутворення у різних фінансових системах.
- ПР06. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення задач ціноутворення.
- ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.
- ПР12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері ціноутворення.
- ПР13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.
- ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань щодо питань ціноутворення та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПР17. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.

ПР18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

ПР19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

Чому ви маєте обрати цей курс?

Ефективне функціонування підприємств має відповідні цілі: підтримка досягнутого рівня конкурентоздатності, розвиток підприємства, набуття нових якостей, виконання суспільних функцій, урядових завдань тощо. Одним з основним завдань особливо для підприємств що функціонують за комерційним розрахунком є не тільки виконання обов'язків перед іншими суб'єктами господарювання, але і отримання позитивного фінансового результату. Для реалізації цього завдання підприємство повинне постійно здійснювати комплекс заходів по забезпеченню виконання своїх базових функцій на належному рівні, забезпеченню безвідмовності системи це можливо за допомогою ефективного менеджменту в галузі ціноутворення на продукцію та послуги власного підприємства з урахуванням структури ринку в якому воно мешкає. Для сталого існування в поточному періоді та ефективного функціонування в перспективі.

Питанню статистичних спостережень та як наслідок управлінню за процесом ціноутворення на підприємствах сьогодні приділяється увага, але не відповідно до їх значення. Враховуючи це, важливо розуміти можливості методів ціноутворення та вміти їх застосовувати.

Організація навчання

Цей курс, дає студентам глибоке розуміння систематизації успішних прикладів адаптації в ринкових умовах щодо прийняття рішення по ціноутворенню в залежності від умов структури ринку з використання сучасних методів та прийомів.

Курс супроводжується текстовим навчальним матеріалом, презентаціями та груповими завданнями. При викладанні дисципліни для активізації навчального процесу на практичних заняттях передбачено застосування сучасних навчальних технологій, таких, як міні-лекції, кейс-технології, семінари-дискусії, ділові ігри та ситуаційні завдання.

Проведення практичних занять із застосуванням методу аналізу конкретних ситуацій має відмінності від традиційних занять тим, що в його

основі лежить аналіз ситуації з виявленням реальної задачі, яка може не мати однозначного вирішення.

Для опанування матеріалу дисципліни, окрім лекційних, практичних, семінарських занять, тобто аудиторної роботи, значну увагу слід приділити самостійній роботі студентів за такими видами: вивчення додаткової літератури; робота із законодавчими та нормативними матеріалами; робота у мережі Інтернет; підготовка до занять. В індивідуальних завданнях міститься перелік тематичних оглядів, які найбільш широко розкривають проблематику тем з дисципліни «Ціноутворення». Опрацювання тематичних оглядів, які обираються студентами самостійно, дозволить поглибити та розширити їхні знання у сфері ціноутворення.

Ціноутворення / схема курсу

Поміркуй	Лекції	Виконай
	Запрошені лектори	
	Довідковий матеріал	
	Презентації	
	Обговорення в аудиторії	
	Групові завдання	
	Розрахункова робота	
	Індивідуальні консультації	
	Залік	

Сфера реалізації набутих знань і вмінь в майбутній професії

Знання та вміння, набуті при вивченні дисципліни «Ціноутворення» студенти зможуть застосувати, працюючи у державних установах, підприємствах різних форм власності й видів економічної діяльності, зокрема у структурних підрозділах Укрзалізниці. Вони можуть бути використані випускниками на посадах менеджерів у фінансових організаціях, фінансових консультантів, експертів, економістів, держслужбовців профільних установ.

Практичні заняття курсу передбачають вивчення прийомів та методів дослідження процесів ціноутворення в сучасному середовищі. Виконання завдань супроводжується зануренням у суміжні дисципліни, що доповнюють теми, та формує у студента інформаційну та комунікативну компетентності.

Теми курсу

Тема 1 Поняття ціни. Функції ціни.

Тема 2 Види цін. Структура ціни.

Тема 3 Теорія попиту та пропозиції.

Тема 4 Теорія попиту та пропозиції. Ціна й корисність. Визначення оптимуму споживача при кількісному способі обчислення корисності.

Тема 5 Визначення оптимуму споживача при порядковому способі обчислення корисності

Тема 6 Еластичність попиту та пропозиції

Тема 7 Структура ринку. Державне регулювання ринку.

Тема 8 Ціноутворення в умовах досконалої конкуренції. Чиста монополія.

Тема 9 Монополістична конкуренція, олігополія

Тема 10 Ціноутворення галузей народного господарства.

Тема 11 Особливості ціноутворення на залізничні послуги.

Тема 12 Основи практичного ціноутворення. Порядок розрахунку вихідної ціни. Методи ціноутворення.

Ресурси курсу

1 <http://lib.kart.edu.ua/> (Електронний портал УкрДУЗТ)

2 <http://portal.rada.gov.ua> (Офіційний портал Верховної Ради України);

3 <http://kmu.gov.ua> (Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України (КМУ);

4 <http://minfin.gov.ua> (Міністерство фінансів [України](#));

Додатковий матеріал та посилання на електронні ресурси доступні на сайті Університету у розділі «дистанційне навчання» поряд із питаннями, над якими необхідно поміркувати під час підготовки для обговорення в аудиторії. Необхідна підготовка повинна бути завершена до початку наступної лекції.

Правила оцінювання

Методи контролю: усне опитування, поточний контроль, модульний контроль (тести), підсумкове тестування, іспит.

При оцінюванні результатів навчання керуватися Положенням про контроль та оцінювання якості знань студентів в УкрДУЗТ (<http://kart.edu.ua/images/stories/akademiya/documentu-vnz/polojennya-12-2015.pdf>)

Згідно з Положенням про впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу використовується 100-бальна шкала оцінювання.

Принцип формування оцінки за модуль у складі залікових кредитів I і II за 100-бальною шкалою показано у таблиці, де наведена максимальна кількість балів, яку може набрати студент за різними видами навчального навантаження.

Для контролю знань за практичною складовою дисципліни у вигляді письмової контрольної роботи. Письмові контрольні роботи – це ефективний метод перевірки й оцінки знань, вмінь і навичок студентів, а також їх творчих

здібностей, що дає можливість у найбільш короткий термін одночасно перевірити засвоєння навчального матеріалу всіма студентами групи та визначити напрями для індивідуальної роботи з кожним. Однорідність робіт, що виконуються студентами, дозволяє пред'являти до всіх однакові вимоги й об'єктивно оцінювати результати навчання.

Перелік питань з курсу для підготовки до виконання контрольних завдань та письмових контрольних робіт наведено у Додатку 1.

Максимальна кількість балів за модуль		
Поточний контроль	Модульний контроль (тести)	Сума балів за модуль
до 60	до 40	до 100
Поточний контроль		1 (2) семестр
відвідування занять		до 5 включно
активність на заняттях (лекціях, практичних)		до 5 включно
виконання поточних контрольних завдань		10
виконання письмових контрольних робіт протягом модулю		20
виконання та захист самостійних робіт відповідно до варіанту		20
підсумок		60

Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав можливості брати участь у формах поточного контролю (не склав змістовий модуль), має право на його відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання за розпорядженням декана відповідно до встановленого терміну.

При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки (індивідуального навчального плану) студента, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до національної шкали (5, 4, 3,) та шкали ECTS (A, B, C, D, E)

Визначення назви за державною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих	75-81	C

	ПОМИЛОК		
ЗАДОВІЛЬНО - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

Команда викладачів:

Тройнікова Олена Миколаївна (<https://kart.edu.ua/staff/trojnikova-om>) спікер з питань ціноутворення в УкрДУЗТ. Кандидат економічних наук з 2006 року. Дисертацію захистила у спеціалізованій вченій раді при Українській державній академії залізничного транспорту за спеціальністю 08.07.04 - «Економіка транспорту і зв'язку», Доцент кафедри фінансів з 2006 р. Напрямок наукової діяльності: дослідження економічних питань залізничних процесів. Автор понад 90 наукових праць.

Машошина Тетяна Вікторівна (<http://kart.edu.ua/staff/mashoshina-tv>) – спікер з питань ціноутворення. Кандидат економічних наук з 2012 року. Дисертацію захистила у 2012 році у спеціалізованій вченій раді при Київському університеті будівництва та архітектури Міністерства освіти і науки України за спеціальністю 08.00.04 – «Економіка та управління підприємствами(за видами економічної діяльності)». Доцент кафедри фінансів з 2014р. Напрямок наукової діяльності: ціноутворення у будівництві. Автор понад 50 наукових праць.

Єрмоленко Олексій Анатолійович (<http://kart.edu.ua/staff/iermolenko-oa>) – спікер з питань ціноутворення. Кандидат економічних наук з 2010 року. Дисертацію захистив у спеціалізованій вченій раді Д64.820.05 при Українській державній академії залізничного транспорту за спеціальністю 08.00.04 – «Економіка та управління підприємствами» (за видами економічної діяльності), номер диплома ДК № 05806. Напрямок наукової діяльності: інформаційне забезпечення процесу управління промисловими підприємствами залізничного транспорту. Автор понад 50 наукових робіт.

Кодекс академічної доброчесності

Порушення Кодексу академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним. Кодекс доступний за посиланням: <http://kart.edu.ua/documentu-zvo-ua>

Зокрема, дотримання Кодексу академічної доброчесності УкрДУЗТ означає, що вся робота на іспитах та заліках має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи студенти можуть консультуватися з викладачами та з іншими студентами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, уміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у звітах, самостійних роботах чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином. У разі спільної роботи з іншими студентами над виконанням індивідуальних завдань, ви повинні зазначити ступінь їх залученості до роботи.

Інтеграція студентів із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій.

Доступ до матеріалів дистанційного навчання з цього курсу можна знайти за посиланням: <http://do.kart.edu.ua/>